

THE DYNAMICS OF THE NORTH-WESTERN DELTA LITTORAL OF THE BLACK SEA DURING HISTORICAL PERIODS (DANUBE DELTA)

Gheorghe ROMANESCU

Rezumat: Delta Dunării este situată în sectorul nord-vestic al bazinului Mării Negre într-o regiune mobilă a scoarței terestre (depresiunea Predobrogeană). Limitele ei sunt: 44°46'00" latitudine nordică (Periteasca), 45°30'00" latitudine nordică (sudul lacului Sasik), 28°40'24" longitudine estică (ceatalul Chilia), 29°40'50" longitudine estică (estul deltei secundare Chilia). În ceea ce privește suprafața sa de 5600 km², Delta Dunării, împreună cu sectorul de luncă dintre Ceatalul Ismail și orașul Galați, reprezintă cea mai importantă zonă de acest tip dintre râurile europene (exceptând deltele Volgăi și Kubanului de pe teritoriul C.I.S.). Partea ucraineană, aproximativ o cincime din totalul Deltei, acoperă 125.000 ha dintre care 75.000 ha reprezintă pământ și 50.000 ha, apă. Studiul de față se referă la lucrările hidro-tehnice realizate pe brațele Sulina (nord) și Sfântu Gheorghe (sud). Sectorul central, cel mai important din Delta Dunării, este locul unde procesele geo-morfologice se complică din cauza factorilor naturali locali sau antropici. Primele lucrări hidro-tehnice realizate la gurile Dunării au fost făcute de către Comisia Europeană a Dunării, înființată în 1956, dar ale cărei proiecte au început mai înainte, în 1858. Printre astfel de proiecte, menționăm: „ecologizarea” unor artere din deltă și construirea unor baraje pe brațul Sulina pentru a asigura navigația maritimă. Sectorul maritim dintre cele două brațe are o lungime de 33 km. Sistemul de curenți marini de la mal a fost modificat de continua avansare a barajelor, ce astăzi măsoară 9 km lungime. În absența barajelor, curenții marini cu direcția nord-sud (aproximativ 9 luni pe an) și sud-nord (aproximativ 3 luni pe an) au avut un traseu aproape longitudinal de-a lungul malului și au fost anihilați în nordul brațului Sfântu Gheorghe. În timp ce barajele avansează înspre mare, curentul din nord-sud este deviat de la traseul inițial și, în sudul brațului Sulina devine circular cu un impact puternic între canalul Sondei și pârâul Împuțita. Din acest motiv, acest sector suportă cel mai mare grad de eroziune, față de orice alt sector din sectorul românesc al deltei (5-10 m/an). Curentul de nord, ce se manifestă pe deplin în timpul iernii, are un impact puternic de eroziune, în apropiere de canalul Sondei (sud). Punctul de impact la mal este influențat de asemenea, de curentul sudic, cu o direcție sud-nord și cu o manifestare maximă în timpul verii, când împinge curentul nordic înspre “capcana de aluviuni” și prin urmare, eroziunea maximă are loc lângă pârâul Impuțita (nord). Curentul circular, capătă și el o direcție sud-nord la impactul cu litoralul, cu o viteză din ce în ce mai redusă lângă baraje la gurile fluviului. Prin urmare, aluviunile cuprind doar materiale foarte fine. În “capcana de aluviuni” situată în sudul barajelor, dimensiunile particulelor din depozitele de nisip sunt ușor diferite față de sectorul eroziv al Sondei-Împuțita.